

2017-01-24

Remissvar Entreprenörskap i det tjugoförsta århundradet

SOU 2016:72, N2016/06470/FF

Träna entreprenörskap tidigt

Ung Företagsamhet lämnar följande synpunkter med anledning av betänkandet *Entreprenörskap i det tjugoförsta århundradet* av Entreprenörskapsutredningen. Yttrandet begränsar sig till kapitel fem, Kunskapsuppbyggnad, entreprenörskap och innovation.

Entreprenörer och entreprenöriella förmågor är viktiga för Sveriges framtid. För att få fler entreprenörer och förbättrade entreprenöriella kompetenser behövs åtgärder för att skapa ett ännu bättre entreprenörs- och innovationsklimat. Attityder till entreprenörskap och företagande formas tidigt och därför bör än mer konkreta och större insatser vara utformade efter detta, redan i grund- och gymnasieskolan.

Ung Företagsamhet tycker:

- Att entreprenörskap måste skrivas fram tydligare i läroplanen för grundskolan (LGR11) samt utvecklas ämnesspecifikt.
- Att entreprenörskapskursen på gymnasiet ska finnas i den programgemensamma strukturen för alla gymnasieprogram.

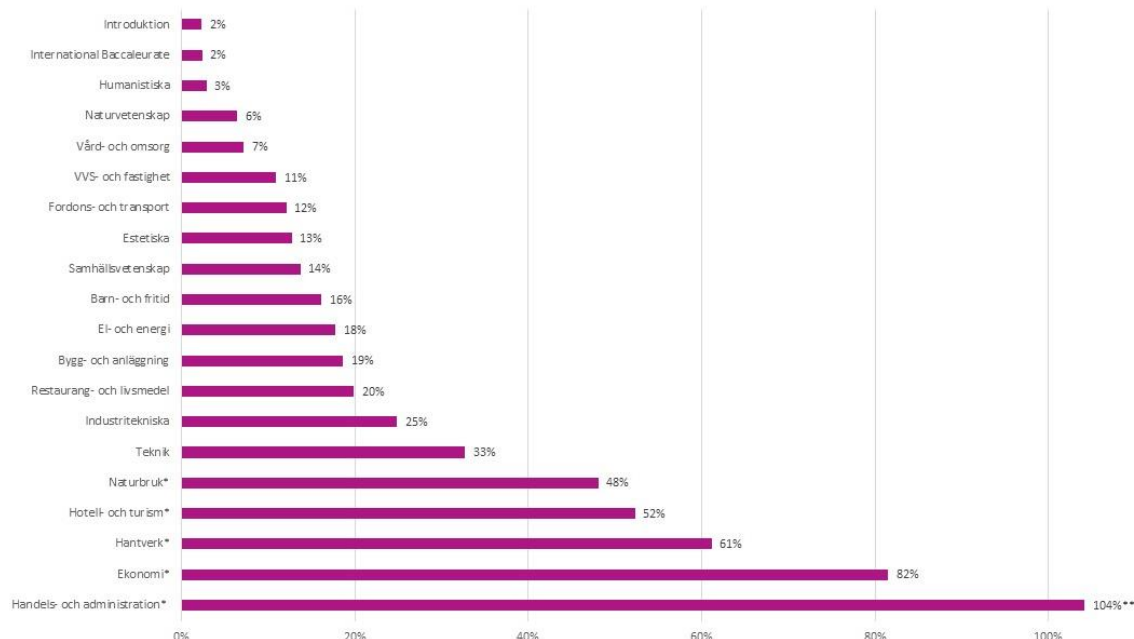
Utvecklingen av entreprenörskap samt entreprenöriella kompetenser och förhållningssätt är betydelsefulla faktorer för framtidens Sverige. Dels för att det gör det möjligt att skapa fler företag dels för att konkurrenskraften hos redan existerande företag och organisationer förbättras. De kompetenser som lyfts fram som värdefulla i framtiden, så kallade "21 Century Skills" är bland annat ansvarstagande, initiativförmåga, innovationstänkande och förmågan att lära om.

Ung Företagsamhet är en ideell organisation som utbildar i entreprenörskap och ekonomisk förståelse samt tränar unga människor i de förmågor som behövs på dagens globala arbetsmarknad. Ung Företagsamhets utbildningsprogram är riktade till elever i grundskolan och gymnasiet. Teori och praktik inom entreprenörskap blandas och goda resultat uppnås.

UF-företagande är en processutbildning, där gymnasieelever får starta ett miniföretag under ett läsår. De ska komma på en affärsidé, skriva affärsplan, marknadsföra och sälja sin produkt eller tjänst och delta i ett antal moment som ökar förståelse för företagande och elevernas egna förmågor. Under läsåret 2016-2017 driver 27 769 gymnasieelever sina egna företag i skolan, med hjälp av Ung Företagsamhet. Det motsvarar cirka 28 procent av en årskull. I ett internationellt perspektiv är detta en mycket hög siffra – men 72 procent av en årskull gymnasieelever får inte möjligheten

att prova på företagande under gymnasiestudierna. Detta beror till stor del på att kursen entreprenörskap inte finns tillgänglig i gymnasieprogrammets grundläggande struktur.

Genomsnitt UF-elever per gymnasieprogram 2015/2016

*Gymnasieprogram där entreprenörskapskursen återfinns i den programgemensamma strukturen.

** Andelen beräknas genom snittet av antalet elever i årskurs två och tre. På detta program kan eleverna driva UF-företag i båda årskurserna.

Ung Företagsamhet finns också på grundskolan, där vi erbjuder tre läromedel som ca 60 000 elever per år får stifta bekantskap med i klassrummet. Dessa handlar om entreprenörskap från olika vinklar. Att träna sitt eget entreprenörskap från tidig ålder, är viktigt för självuppfattning och för att se möjligheter framåt. Grundskolans läroplan och övriga styrdokument är dock oprecisa i vad som menas med entreprenörskap och hur detta ska implementeras i utbildningen.

En viktig uppgift för skolan är att ge överblick och sammanhang. Skolan ska stimulera elevernas kreativitet, nyfikenhet och självförtroende samt vilja till att pröva egna idéer och lösa problem. Eleverna ska få möjlighet att ta initiativ och ansvar samt utveckla sin förmåga att arbeta såväl självständigt som tillsammans med andra. Skolan ska därigenom bidra till att eleverna utvecklar ett förhållningssätt som främjar entreprenörskap.

Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011, reviderad 2016, kapitel 1, 2016

I läroplanen för gymnasiet från 2011 lyfts också kunskaper i företagande som betydelsefull kompetens vid sidan av de entreprenöriella förmågorna, vilket naturligtvis är mycket bra.

Alla elever, oavsett program, ska ges möjlighet att öva sina entreprenöriella kompetenser och utveckla kunskaper som främjar entreprenörskap, företagande och innovationstänkande. Detta för att öka möjligheterna för eleverna i framtiden att starta och driva företag men också för att de entreprenöriella förmågorna är värdefulla för både arbetsliv, samhällsliv och vidare studier.

Gy11, kapitel 1

Forskning visar att arbete med entreprenörskap genom problembaserat lärande har effekt på framtida företagande. Rapporten *Effekter av utbildning i entreprenörskap - en långtidsstudie av UF-alumners arbetsmarknadspotential och företagande*¹ av Karl Wennberg och Nicklas Elert (2013) visar tydligt att nya företagsstarter, företags överlevnad, och deras jobbskapande är starkare bland före detta UF-företagare, och belyser den positiva effekt som praktisk övning i entreprenörskap genom processutbildningen UF-företagande har i sammanhanget.

Forskning² visar också att arbete med entreprenörskap där man kombinerar studier om entreprenörskap med undervisning där eleverna får träna genom entreprenöriella metoder i unga år stärker inte bara entreprenöriella intentioner utan också motivationen till skolan som helhet.

Slutsats

Utredningen konstaterar ”attityder till entreprenörskap och företagande grundläggs tidigt. För att engagera unga som saknar naturliga förebilder i sin närmiljö är det viktigt att erbjuda satsningar för att öka intresset och kunskapen om entreprenörskap och företagande.” Sedan följer en beskrivning av satsningar som redan görs.

För att utveckla dessa satsningar ytterligare ser vi ett behov av tydligare skrivningar i grundskolans läroplan kring vikten av entreprenörskap – ämnesspecifikt och ämnesövergripande. Entreprenörskap bör även ingå i bedömningsstrukturen för grundskolan. För gymnasiet del är det nödvändigt att kursen entreprenörskap blir en del av det programgemensamma innehållet på fler gymnasieprogram – helst alla. Först då har alla elever reell möjlighet att träna sitt egna entreprenörskap.

Ung Företagsamhet

Cecilia Nykvist

¹ <http://ungforetagsamhet.se/om-oss/vara-resultat>

² Two approaches to entrepreneurship education: The different effects of education for and through entrepreneurship at the lower secondary level, Kåre Moberg 2014